

Svante Lidén berättar om sin tuffa kamp mot den svåra sjukdomen - TBE, fästingburen hjärninflammation. Sjukdomen kan i värsta fall leda till döden och den drabbar årligen runt 170 individer i Sverige. Det finns dock vaccin mot TBE.

Text: PERNILLA BLOOM

"Skallen kokade och svetten forsade"

Sommaren 2008 kände sig Svante Lidén konstigt trött, med en huvudvärk som blev värre och värre och sedan ont i hela kroppen. Hans fru Maria, som är läkare, sa till honom att han måste åka in till akuten. Väl där tog man prover och undersökte, för att utesluta både stroke, tumörer och annat. Han blev inlagd och dagen efter kom domen - TBE - hjärninflammation.

- Skallen kokade och svetten forsade, då jag hade 41 graders feber, säger Svante. Stundtals kändes det som om jag var på väg att dö och jag "såg" min pappa, som varit död i flera år, sitta vid sängkanten.

Efter några dagar fick han åka hem. Det tog dock tre veckor innan Svante tog sig utanför dörren. Han hade svårt att röra sig, då armarna de his var förlamade. Väl uppe ramlade han ofta, då balanssinnet var utslaget. Ihållande axelsmärta kom av att han legat stilla länge. Dessutom var både hörsel och syn förändrad

Svante Lidén
Alder: 58 år
Familj: hustrun Maria och två vuxna söner
Bor: Uppsala
Yrke: reporter på Aftonbladet

och han har fortfarande ett konstant brus i öronen - Tinnitus.

- Jag kunde inte sova och kände ett "hav" av smärta. Det gjorde rent ut sagt djävulskt ont och det enda jag kunde göra var att peta i mig lite i pnen.

Dessutom spelade talet honom ett spratt och han hade svårt att komma ihåg vad någon sagt.

- Tack och lov kom jag ändå ihåg min familj.

Via sjukhusets Hjärnskadeenhet fick han dels träffa en sjukgymnast för att få ett anpassat träningsprogram och dels prata med en psykolog, för att diskutera den nya livssituationen. Att plötsligt ha svårt med både motoriken, talet och synen är tufft. Tack vare ett stort

stöd från familjen och kollegorna på Aftonbladet har Svante klarat sig från att sjunka alltför djupt, i de svåraste stunderna.

- Det största glädjeögonblicket under de senaste två åren, var när jag efter många försök lyckades paddla kajak igen. Annars har det varit svårt att hitta någon orsak att skratta, menar han.

Trots att Svante har gjort en hel del framsteg är han långt ifrån återhämtad.

- Det tuffaste är nog att jag inte känner igen mig själv och att andra människor inte ser detta - för jag ser ju ut som vem som helst. Jag är inte den jag var innan sjukdomen, och att försöka komma överens med mitt nya jag, är en process som kommer att fortsätta lång tid framöver.

Svante vet inte när han fick fästingbetet och TBE-smittan.

- Jag önskar inte ens min värsta fiende att gå igenom detta. Därför är mitt viktigaste tips till alla, att vaccinera sig mot TBE. Om jag genom att berätta min historia kan få andra att vaccinera sig och på så sätt få någon att slippa få hjärninflammation är det guld värt, säger Svante avslutningsvis.

Svante Lidén hade inte vaccinerat sig mot TBE-smitta, vilket han ångret många gånger.

TBE - fästingburen hjärninflammation

TBE är en sjukdom som kan överföras mellan djur och människor via fästingen. Sjukdomen orsakas av ett virus och yttrar sig främst som en hjärninflammation. Varje år insjuknar 140-190 personer i Sverige. Det tar vanligen en till två veckor innan man får symtom, som hög feber, svår huvudvärk och ibland kramper och förlamningar. De flesta blir återställda, men runt 40 procent får långdragna eller bestående besvär i form av exempelvis trötthet, minnesstörningar och förlamningar. Dödsfall är mycket sällsynta men kan förekomma. Det finns inget läkemedel mot TBE-viruset, men det finns vaccin som har gott skydd och milda biverkningar. Detta rekommenderas till permanent- och sommarboende i riskområden och till personer som vistas mycket i skog och mark med hög smittrisk och som ofta blir fästingbitna.

Fästingar trivs i gräs- och buskvegetation, särskilt där det är fuktigt. Ha därför stövlar, långbyxor och långärmad när du vistas i denna miljö. Inspektera kroppen för att utesluta fästingbett. Det kan också vara klokt att duscha och kamma håret, då fästingar ofta tar tid på sig att välja ett lämpligt bettställe.

Fästingen bör tas bort så snart som möjligt, helst med en finspetsig pincett eller en fästingborttagare. Fatta tag om fästingen så nära huden du kan och dra rakt ut. Man ska inte vrida då delar kan bli kvar och inte smörja på något, då det kan få fästingen att "kräkas". Tvätta såret med desinfektionsmedel eller tvål och vatten. Om du får feber, huvudvärk eller känner dig sjuk på annat sätt, bör du söka läkare.

Källa: SMITTSKYDDSinSTITUTET

De röda markeringarna visar var TBE-smitta skett, 2009. Om man bor eller vistas i dessa områden bör man överväga att vaccinera sig, menar Rolf Gustafsson, docent och medicinskt ansvarig på Baxter Medical AB.